

EEN GEZONDE LANDBOUW VOOR MENS EN NATUUR

ETEN MET EEN GEWETEN

Het overheersende landbouwmodel is voor een groot stuk afhankelijk van fossiele brandstoffen, chemische meststoffen en farmaceutische middelen en heeft op die manier een vernietigende impact op de natuur. Dat geldt ook voor de Belgische sector van de agrovoeding, die niet alleen bij ons een impact heeft op het milieu, maar ook in het buitenland, via onze import. Een zeer groot deel van de voeding die wij consumeren wordt ingevoerd, wat wil zeggen dat we de impact van onze landbouwproductie geëxporteerd hebben naar andere gebieden. Onze consumptie van grondstoffen zoals soja (voornamelijk als veevoeder), palmolie en cacao draagt bij tot de ontbossing en de vernietiging van waardevolle habitats op andere continenten, en dan vooral in Latijns-Amerika en Zuidoost-Azië.

Nochtans kan een duurzame landbouw het milieu vrijwaren in plaats van de natuurlijke rijkdommen uit te putten. Ze houdt de ecosystemen in stand en creëert natuurlijke habitats, verbetert de vruchtbaarheid van de bodem, fungeert als een koolstofput, voorkomt overstromingen en erosie en heeft een aanzienlijke culturele en sociale impact, omdat ze voor gevarieerde landschappen zorgt die mensen inspireren en ertoe aanzetten om zorg te dragen voor de natuur.

Uit recent onderzoek blijkt bovendien dat de overgang naar duurzame landbouw gepaard gaat met een toenemende werkgelegenheid, betere arbeidsomstandigheden en minder milieu- en gezondheidskosten.

Het is van essentieel belang om in België te evolueren naar een landbouwmodel dat gezonde en voedzame producten oplevert, gepaard gaat met een gezonde natuur en een grotere weerbaarheid voor klimaatveranderingen, door kansen te creëren voor kleine en middelgrote landbouwbedrijven en door te kiezen voor de korte keten. België moet ook garanderen dat zijn ingevoerde producten niet gekweekt zijn ten koste van de wouden en andere waardevolle habitats, of van de soorten die er leven en de lokale bevolking die er afhankelijk van is.

IN BELGIË

PESTICIDEN

5,6 kg

pesticiden per hectare landbouwgrond, ofwel 2 x het Europese gemiddelde

KLIMAAT

10,4%

van de uitstoot aan broeikasgassen in België is afkomstig van de landbouwsector, met de veeteelt als koploper

De 5de

sector op het vlak van uitstoot in Vlaanderen

De 4de

op het vlak van uitstoot in Wallonië

VRUCHTBAARHEID VAN DE BODEM

De huidige landbouwpraktijken en de gebruikte meststoffen vernietigen de bodem, verhogen het gevaar voor erosie en verontreinigen het water.

NATUUR

Tussen 1990 en 2017:

55%

van de vogels in landelijke gebieden in Wallonië is verdwenen

5

van de 11 vogelsoorten typisch voor graslanden zijn sterk bedreigd in Vlaanderen

JOBS IN DE LANDBOUW

Tussen 1980 en 2017:

68%

van de boerderijen is verdwenen

62%

van de jobs in de landbouw ging verloren

3x

De bedrijven zijn gemiddeld 3x zo groot geworden

SINDS 1990

20%

VAN DE PERMANENTE GRASLANDEN VERDWENEN

Deze graslanden vormen een belangrijke biotoop voor fauna en flora, maar ze zijn momenteel sterk bedreigd door industriële landbouw van mais, bieten en aardappelen.

IN DE TROPEN

BOS KAPPEN OM LANDBOUWGROND TE CREËREN

- Voornaamste oorzaak van het verlies aan biodiversiteit in de tropen (-89% sinds 1970)
- Vormt een bedreiging voor 1,6 miljard mensen die rechtstreeks afhankelijk van het bos (voor voeding, onderdak, brandstof)
- De ontbossing produceert meer CO₂ dan de hele Europese Unie

SOJA, OLIEPALM & VEE

DE VOORNAAMSTE BEDREIGING VOOR 166 MILJOEN HA TROPISCH REGENWOOD TEGEN 2030

JAGUAR & REUZENMIERENETER IN HET OOG SPRINGENDE SOORTEN DIE HET SLACHTOFFER DREIGEN TE WORDEN VAN DE SOJATEELT IN BRAZILIË

IMPORT VANUIT DE TROPEN NAAR BELGIË

SOJA

1,8 miljoen ton soja

60% is afkomstig uit Brazilië & Argentinië

8ste invoerder van palmolie in Europa

PALMOLIE

460 000 ton palmolie voornamelijk afkomstig uit Indonesië en Maleisië

5de invoerder van palmolie in Europa

DE ORANG OETAN

SINDS 1999 IS DE HELFT VAN DE ORANG OETANS IN BORNEO VERDWENEN, DOOR DE AANPLANTING VAN OLIEPALM

OM EEN VOOR MENS EN NATUUR GEZONDE LANDBOUW TE BEVORDEREN, VRAAGT WWF AAN DE VOLGENDE REGERING:

1. De goedkeuring en uitvoering van ambitieuze regionale strategische plannen in het kader van het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB); deze strategische plannen voorzien in:

- het aanwenden van 50% van de Europese subsidies om de overgang naar **een meer duurzame landbouw te ondersteunen**;
- de landbouwers financieel motiveren om **permanente graslanden en natuurlijke landschapselementen (hagen, bomen, vijvers, enzovoort) te onderhouden** om de biodiversiteit en de weerstand tegen klimaatverandering te vergroten;
- het ondersteunen van **een meer extensieve veeteelt** door meer zelfvoorzienend te worden qua voedsel, met name door begrazing en de lokale teelt van peulvruchten.

2. De uitwerking en uitvoering van regionale actieplannen voor een duurzamere veeteelt; deze plannen voorzien in:

- het opzetten van een **sectoroverschrijdend platform** (landbouw, volksgezondheid, onderzoek en innovatie, milieu en consumentenverenigingen) om de overgang van de veehouderij te begeleiden;
- het promoten van **gemengde landbouwbedrijven** (type polycultuur-veehouderij) die grondgebonden zijn;
- het opleiden en financieel ondersteunen van landbouwers die willen **omschakelen naar veehouderij met minder productiemiddelen** (gewasbeschermingsmiddelen, kunstmest en krachtvoer).

3. De garantie dat de Belgische invoer (onder meer van palmolie, cacao en soja) geen ontbossing en vernietiging van natuurlijke habitats tot gevolg heeft, door:

- het opzetten en ondersteunen van **overlegplatforms** (met vertegenwoordigers van de overheid, de private sector en ngo's) om zo de engagementen, de duurzaamheid en de transparantie te vergroten van de waardeketens voor verschillende grondstoffen die mogelijk verband houden met ontbossing;
- het bieden van **financiële en technische hulp aan producerende landen** om hun landbouwproductie los te koppelen van ontbossing en aantasting van bossen, en tegelijk het bestuur en het respect voor de rechten van de lokale bevolking te verbeteren;
- het uitwerken op Europees niveau, samen met de andere lidstaten, van **een wetgeving en actieplan ter bestrijding van ontbossing en aantasting van bossen**.

SAMEN VOORUIT

Onze experts zijn beschikbaar om u te helpen

Monica SCHUSTER

*Beleidsmedewerker Voeding
& Landbouw*

Monica.Schuster@wwf.be
+32 (0)2 340 09 24

Béatrice WEDEUX

Beleidsmedewerker Bossen

Beatrice.Wedeux@wwf.be
+32 (0)2 340 09 82